

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Duminica Floriilor

Duminica Floriilor sau a Stîlpărilor este o însemnată sărbătoare creștină, a cărei origine și vechime pot fi anterioare veacului al IV-lea, deși numai de atunci avem știri sigure despre prăznuirea ei. Comemorînd un important eveniment dinaintea de patimile Mintuitorului și a-nume înirarea Sa triumfală în Ierusalim (Mt. 21, 1—11; Mc. 11, 1—11; Lc. 19, 29—40; Io. 12, 12—19), această sărbătoare s-a ținut totdeauna în Duminica dinaintea Sf. Paști, deoarece, din cuprinsul Sfințelor Evanghelii, rezultă că în aceea Duminică Mintuitorul a fost primit de către poporul din Ierusalim ca un împărat (Zah. 9, 9; Mt. 21, 5). După această intrare triumfală, El a mai propovăduit numai câteva zile (de luni pînă joi), iar joi seara, la Cina cea de Taină, a instituit Sfînta Euharistie (Mt. 26, 26—29; Mc. 14, 22—25; Lc. 22, 17—20; I Cor. 11, 23—26), după care retrăgîndu-se în grădina Getsimani, a urmat durerosul calvar al prinderii, judecării și răstignirii Sale, încheiat cu moartea Sa izbăvitoare de pe cruce, în după amiaza zilei de vineri.

Această sărbătoare care se numără între cele 12 sărbători mari domnești sau praznice împărătești, astăzi — spre deosebire de primele veacuri — se cuprinde în postul Patruzecimii, fiind a șasea Duminică din acest post, cu ea încheindu-se primul ciclu al acestuia, după care urmează ultima săptămînă: săptămîna patimilor sau cea mare, cu care acest post durează un număr de 48 de zile.

Dar chiar mai înainte de instituirea sărbătorii Duminicii Floriilor, această Duminică avea totuși o importanță deosebită, deoarece catehumenii se prezentau în această zi în mod solemn înaintea episcopului, spre a cere să fie botezați: de aici ea a primit numele de „Duminica aspiranților la botez”. Datoriți importanței pe care a dobîndit-o această zi după instituirea sărbătorii „Duminicii Floriilor”, împărații bizantini, în cinstea intrării triumfale a Mintuitorului în Ierusalim, făceau acum numeroase grațieri.

E ușor de înțeles că această sărbătoare și-a primit numele de la ramurile sau stîlpările de finic și măslin, cu care poporul a întâmpinat pe Mintuitorul la intrarea Sa în Ierusalim, așternîndu-i-le în cale. Precum reiese din însuși troparul sărbătorii, aceste ramuri, purtate în miini de popor, simbolizează și prevestesc biruința lui Iisus Hristos asupra morții, prin învierea Sa cea de a treia zi.

Obiceiul întrebunțării ramurilor de finic, de măslin, de palmier sau de alți arbori, după natura locului — ca bunăoară sălciiile noastre — este un obicei străvechi, ce își are originea în Ierusalim și Palestina, de acolo generalizîndu-se în toate părțile creștine și menținîndu-se pretutindeni pînă în zilele noastre. În unele locuri s-a păstrat și datina unui vechi pelerinaj al creștinilor, purtînd în miini astfel de ramuri. În Ierusalim, prăznuirea Duminicii Floriilor se face pînă astăzi într-un mod deosebit.

Despre ținerea acestei sărbători la Ierusalim, ne-au rămas date din secolul al IV-lea, de la Sf. Chiril al Ierusalimului, ca și de la Sf. Ioan Gură de Aur, iar despre felul cum se prăznuia, ne-a rămas o frumoasă descriere, făcută de o pelerină apuseană, socotită multă vreme a fi fost călugărița galo-romană Silvia, sora Sfîntului Rușin de Acvilania, dar care în realitate — după cercetări mai noi — e o nobilă spaniolă, cu numele Eteria (nume corespunzător în apus celui de Celesta). Despre această pelerină știm

(Continuare în pag. 2)

Organizarea bisericească în provinciile dunărene pînă în secolul VI

Încă din prima jumătate a secolului IV în provinciile romane sud-dunărene se constată existența unei organizări bisericești temeinice, cu numeroase episcopate, care desfășurau o vie activitate bisericească-misionară. Astfel, între cei 318 Sfinți Părinți care au luat parte la primul sinod ecumenic de la Niceea din 325, se numărau și cîțiva episcopi din aceste provincii: Dominius sau Domnus din Sirmium (azi Mitrovița în Jugoslavia), Protogenes din Sardica (azi Sofia) Dacus din Scupi (azi Skoplje) și Pistus din Marcianopolis (azi Devna în Bulgaria răsăriteană). Insuși ereticul Arie, cel care tăgăduia dumnezeirea Fiului, osîndit la sinodul I, a izbutit să cîștige la erezia sa doi episcopi din aceste părți: Valens din Mursa (azi Osijek în Jugoslavia) și Ursacius din Singidunum (azi Belgrad), care au jucat un rol însemnat în controversele ariene din secolul IV. În urma nenumăratelor neînțelegeri pricinuite de arieni, după sinodul I ecumenic, a fost nevoie de convocarea unor sinoade locale, care să ia în cercetare felurite probleme teologice controversate. Un astfel de sinod s-a ținut în anul 343 la Sardica, la care au participat peste 150 de episcopi din toate părțile lumii creștine de atunci. Peste 20 dintre ei erau din provinciile romane dunărene: Panonia, Moesia superioară, Dacia Ripensis (situată în dreptul Olteniei de azi), Dacia Mediterranea (la sudul ei, cu capitala la Sardica), Dardania, Macedonia și Tracia. Între participanții la sinod se numără și Sf. Atanasie cel Mare al Alexandriei. De altfel, acest mare părinte al Bisericii, întorcîndu-se din primul său exil din Galia, în drum spre Alexandria s-a abătut și în părțile dunărene, la Viminacium, pe malul drept al Dunării, azi Costolaț în Jugoslavia, unde, la 9 septembrie 337, s-a întîlnit cu împăratul Constanțiu. După încheierea sinodului de la Sardica, a petrecut peste un an în provinciile romane sud-dunărene (în 344—345), propovăduind credința cea adevărată și întărind pe ortodocși în rezistența față de ereticii arieni. Paștile anului 344 le-a petrecut în orașul Naïsus, azi Niș, în Jugoslavia.

Alte sinoade împotriva arienilor s-au ținut în Sirmium (azi Mitrovița în Jugoslavia), pe atunci capitala provinciei Panonia inferioară în anii 348, 351, 357, 358 apoi în 378, ultimul în prezența împăratului Grațian, sub conducerea Sfîntului Ambrozie al Milanului și a episcopului Anemius din Sirmium.

În anul 381 a fost convocat la Acvileea (la frontiera Italiei cu Iliricul) un sinod italo-ilirian care a pus capăt pentru totdeauna arianismului în provinciile acestea.

Din actele acestor sinoade, cît și din alte mărturii, știm că existau în secolul IV numeroase scaune episcopale în orașele de pe țărmul drept al Dunării, în Jugoslavia și Bulgaria de azi: Singidunum în Panonia, Viminacium în Moesia superior, Aquae, Bónonia, Ratiaria, Oescus în Dacia Ripensis, Novae, Prista, Abrittus, Apia-ria, Durostorum (azi Silistra) în Moesia inferior.

Existența acestor episcopii în provinciile romane din sudul Dunării, unele chiar de la începutul secolului IV (ca episcopia din Sirmium, unde păstora Sf. Irineu, mort ca martir în 304), constituie o mărturie temeinică și sigură că învățătura creștină începuse să pătrundă la popoarele de neam tracic de aici, precum și la geto-daco-romanii care se retrăseseră aici în 271. Fără îndoială că din toate aceste centre de pe țărmul drept al Dunării treceau în fosta

Dacie Traiană numeroși misionari, convertind la noua credință pe mulți păstori și plugari daco-romani. Creștinismul s-a răspîndit la nordul Dunării în limba latină sub forma lui ortodoxă, după credința stabilită la sinodul I ecumenic de la Niceea.

N-ar fi exclus să fi existat scaune episcopale și în nordul Dunării, mai ales că în secolul IV, partea de sud a Munteniei și a Olteniei a ajuns din nou în stăpînire romană. Un astfel de scaun episcopal ar fi putut exista la Sucidava (Celeiul de azi), centru strategic și comercial de seamă, unde s-au descoperit numeroase urme creștine.

În ce privește jurisdicția bisericească asupra provinciile romane sud-dunărene, ele aparțineau de Roma, cu excepția provinciilor Moesia inferior (Bulgaria răsăriteană de azi) și Scythia minor (Dobrogea), care făceau parte din imperiul roman de răsărit, fiind sub jurisdicția patriarhului din Constantinopol. De la începutul secolului V toate provinciile dunărene au fost înglobate în imperiul roman de răsărit, ajungînd astfel sub jurisdicția Patriarhiei de Constantinopol. Această jurisdicție a fost întărită printr-o hotărîre a sinodului II ecumenic (381), precum și prin canonul 28 al sinodului IV ecumenic (451), care supunea Constantinopolului și pe episcopii din țările „barbarice” de peste granița de nord a Traciei și Asiei Mici, adică din nordul Dunării și nordul Mării Negre.

În anul 535 împăratul Iustinian (527—565) a ridicat un nou oraș pe locul satului său natal cu numele Justiniana Prima (azi Tsaricin Grad la 40 km. de Niș). Aici a înființat o arhiepiscopie, cu jurisdicție asupra provinciilor sud-dunărene amintite, precum și asupra teritoriilor din nordul Dunării, recucerite atunci.

Arhiepiscopia a fost desființată în anul 602, cînd au intrat slavii în aceste părți.

Singura episcopie cunoscută pe teritoriul de azi al Patriei noastre în primele secole creștine este cea din Tomis (Constanța). Se știe că Dobrogea noastră forma pe atunci provincia romană Scythia minor (Scitia mică). Pe țărmul Mării Negre se dezvoltaseră o seamă de colonii grecești încă înainte de a se întinde stăpînire romană aici. După știrile pe care le avem din diferite sinaxare și acte martirice, primul episcop de Tomis ar fi fost *Ejrem*, trimis aici de patriarhul Ierusalimului, mort ca martir în 7 martie 304. Despre un episcop cu numele *Tit* se spune că ar fi murit ca martir prin anii 319—323, fiindcă a refuzat să facă serviciul militar în armata repăgînizată a împăratului Licinius.

Abia în anul 368 avem știri sigure despre existența la Tomis a unui episcop cu numele *Vetranion*. În acel an a venit în Tomis împăratul roman Valens, care mărturisirea învățătura greșită a ereticului Arie. Silind pe episcop să primească și pe arieni la slujbă, acesta a apărut printr-o cuvîntare Ortodoxia, potrivit hotărîrilor sinodului I ecumenic de la Niceea, apoi s-a retras cu credincioșii într-o altă biserică. Împăratul l-a surghiunit, dar la scurt timp l-a reșezat în scaun de teama unei răscoale a „scitilor”.

Lu: Vetranion i-a urmat episcopul *Gherontie*, care a luat parte la lucrările sinodului II ecumenic (381), fiind dat ca pildă de împăratul Teodosie, la 30 iulie 381, pentru credința sa ortodoxă.

Prin 392 întîlnim ca episcop de Tomis pe *Teotim*. Acesta ducea o viață sfîntă, fiind și un

(Continuare în pag. 2)

Duminica Floriilor

(Urmare din pag. 1)

doar că, pe la sfârșitul veacului al IV-lea, probabil între anii 394—400, a făcut o călătorie în răsărit, spre a vizita locurile unde s-au petrecut unele dintre cele mai importante evenimente istorice, relatate în Vechiul și Noul Testament: Muntele Sinai, pământul Gesen din Egipt, muntele Nebo unde a murit Moise, Idumea, unde se află mormântul dreptului Iov, Mesopotamia, țara strămoșilor lui Avram și îndeosebi Ierusalimul și Palestina, pământul sfânt bătătorit de pașii Mintuitorului.

De la această pelerină, ne-a rămas un adevărat jurnal de călătorie, scris în limba latină. Vom urmări, după acest jurnal, descrierea acestei sărbători (Éthérie, Journal de voyage, text latin și trad. franceză, de Dr. Hélène Pétré, Paris 1948, pag. 219 și urm.).

După ce amintește serviciile divine care se oficiau la Ierusalim în simbăta lui Lazăr, pelerină continuă cu descrierea serviciilor divine oficiate aici în întreaga săptămână mare, menționând locul (bisericele), timpul și ordinea în care acestea se săvârșeau. Iată felul în care se desfășurau serviciile și festivitățile din Duminica Floriilor.

A doua zi, care este Duminica Floriilor, zi prin care se intră în săptămâna Paștilor, care aici (adică la Ierusalim) se numește săptămâna mare, după ce s-au săvârșit slujbele după obicei (e vorba desigur despre serviciile corespunzătoare mezonopticii, utreniei și ceasurilor) la biserica Anastasia (biserica Învierii, înălțată deasupra mormintului Domnului de pe Golgota) și la Cruce (e vorba de o mare cruce de aur, împodobită cu pietre prețioase, așezată lângă biserica Învierii, pe locul unde a fost înfiptă crucea pe care a fost răstignit Mintuitorul) — începând de la cântatul cocoșilor, pînă dimineața — toată mulțimea credincioșilor se îndreaptă spre biserica mare, numită Martiriu, ce se află în imediata apropiere. Această biserică se numește astfel, deoarece este așezată pe locul unde Domnul a suferit patimile sale.

După ce s-au săvârșit și la această biserică slujbele după obicei (desigur, în primul rând Sf. Liturghie) și mai înainte de a se da slobozenie credincioșilor să plece acasă (aproape de amiază), arhidiaconul zice cu glas înalt: „Azi toată lumea să fie la orele 7 (orele 13 după calculul nostru) la biserica Eleona” (de pe Muntele Măslinilor). E de menționat că la toate serviciile amintite, episcopul este prezent, fiind condus de la o biserică la alta, în cintece și imnuri, de către întreg poporul. Așadar, după încheierea acestor servicii, poporul se grăbește să meargă acasă spre a minca, deoarece în scurt timp va trebui să fie prezent la biserica Eleona, de pe Muntele Măslinilor. Descrierea continuă astfel:

Așadar, la orele 7(13), tot poporul se urcă pe Muntele Măslinilor la biserica Eleona, fiind prezent episcopul. Aici se cântă imnuri și antifoane corespunzătoare zilei și locului, de asemenea se citesc lecțiuni corespunzătoare din Sf. Scriptură. Cînd se apropie orele 9 (3 d. m.), întregul popor prezent — în frunte cu episcopul — se îndreaptă, în cântare de imnuri, spre Imbomon (biserica din vârful muntelui, ridicată pe locul de unde Mintuitorul s-a înălțat la cer) și acolo, de față fiind episcopul, obștea creștină e invitată să se așeze pe pajiște, rămînind în picioare numai diaconii; se rostesc și aici rugăciuni, se fac citiri și se cântă imnuri, toate acestea fiind specifice zilei și locului.

Cînd se apropie orele 11 (5 d. m.), se citește pericopa Evangheliei în care se vorbește de întîmpinarea Domnului cu ramuri și cu stîlpare de către mulțimile care strigau: Bine este cuvîntat cel ce vine în numele Domnului (Mt. 21, 8—9). Îndată după aceasta, episcopul se ridică dimpreună cu tot poporul și toată obștea se coboară din vârful Muntelui Măslinilor, mergînd pe jos înaintea episcopului, cîntîndu-se imnuri și antifoane și rostîndu-se încontinuu refrenul: „Bine este cuvîntat cel ce vine în numele Domnului”.

Astfel, din vârful muntelui și pînă în oraș, pe întreg parcursul orașului și pînă la biserica Anastasia (unde s-au făcut serviciile pînă dimineața), toată lumea face drumul pe jos, însoțind pe episcop în sunetele refrenului amintit. Se merge foarte încet, spre a evita oboseala, iar cînd s-a ajuns la biserică, este seara. Dar cu toate că e tirziu, aici, la biserica Anastasia, se face vecernia, după care urmează o rugăciune la Cruce, iar apoi se slobozește poporul.

Despre păcat

Păcatul este o orbire sufletească, o stare jalnică, cînd în conștiința omului se întunecă lumina adevărului dumnezeesc. Păcatul aduce cu sine întunecarea minții, a dreptei judecări și a conștiinței morale. Asemenea unei orbiri trupesti, cel cuprins de multe păcate nu vede dreptatea și adevărul, fuge de fapta bună și refuză să primească lumina Sf. Evanghelii. Lăcomia, nedreptatea, ura, mînia, iubirea de ceartă, trufia, orgașta, lipsa de cinste, sfidarea buneii cuvințe, beția și alte păcate, orbesc pe om atunci cînd pun stăpînire pe ființa sa. Omul stăpînit chiar și numai de una din aceste patimi nu mai gîndește drept, nu mai este în stare să vadă că el însuși își complică și îngreuiază viața, sau chiar o pune în primejdie. El nu înțelege că stăpînit de păcat poate să aducă nenumărate greutăți și suferințe nu numai vieții sale personale, ci și familiei din care face parte și chiar societății în care trăiește. „Cei ce trăiesc dobitocește — scrie Sf. Maxim Mărturisitorul — se primejdiesc pe ei înșiși”.

Iar în altă parte același Sfînt spune: „Patima este o mișcare a sufletului împotriva firii, este o judecată greșită cu privire la înțelesurile lucrurilor”.

Sf. Vasile cel Mare zice că „dacă cugetul care ne îndeamnă la cele rele nu este înfrînt și dacă dimpotrivă se îngăduie ca rațiunea să fie subjugată de patimi, atunci păcatul a reinviat, iar mintea a murit, fiind ucisă de căderile noastre”.

Răspunderea noastră în fața lui Dumnezeu, pentru felul în care ne ducem viața, este mare. Dar ea nu se mărginește numai la datoria griji pentru propria ființă. Avem răspundere și pentru viața aproapelui și nu trebuie să rămînem nepăsători la suferința sau căderea altora. Hristos nu s-a arătat nepăsător față de nimeni.

De multe ori credinciosul simte în conștiința sa nevoia de a se îndrepta și a ieși din păcate. Dar hotărîrea sa e totdeauna amenințată și asaltată de mulțimea patimilor care ridică tot felul de obiecțiuni și proteste încercînd să stingă buna intenție a lui.

Felurite argumente răsar invocate de vocea păcatului, care încearcă să abată pe creștini de la gîndul îndreptării. În asemenea cazuri sîntem datori a sprijini pe aproapele nostru astfel ca binele să învingă.

Fericiți sînt acei care vor găsi puterea sufletească să învingă îndemnul ispititoare ale patimilor și vor refuza să rămîna orbi în păcate.

Iisus, Domnul nostru, se găsește în apropierea noastră, nu întîmplător, ci permanent. El înțelege și cunoaște frămîntarea noastră sufletească, e mîhnit de orbirea păcătoșilor și așteaptă cu îndelungă răbdare și dragoste clipa cînd creștinul va învinge pe dușmanul său lăuntric, va alunga în-

Iată o prăznuire care, deși era atît de obositoare fie și numai prin durata ei — de la cîntatul cocoșilor, pînă seara tirziu, cu o pauză de mai puțin de două ore — mobiliza totuși un mare număr de credincioși localnici și pelerini, ceea ce dovedește cu prisosință tăria credinței și puritatea evlaviei creștinilor de acum 1600 de ani.

Astăzi, după aproape șasesprezece veacuri de la data cînd s-a scris, citirea descrierii acestei înălțătoare sărbători ne transpune în atmosfera de evlavie și viață duhovnicească a creștinilor din acea vreme, evocîndu-ne cu o forță deosebită locurile unde s-a petrecut întreagă drama mîntuirii noastre, ca și tradiția primelor veacuri creștine, păstrată adeseori în datinile și obiceiurile împreunate cu prăznuirea celor mai importante evenimente din viața pămîntească a Mintuitorului nostru Iisus Hristos. De aceea se cuvine ca emoțiile ce ne copleșesc sufletele cu prilejul evocării acestora, să rodească belșug de credință, evlavie și viețuire cu adevărat creștină, în viața tuturor celor ce astăzi ne mărturisim a fi următori ai lui Hristos.

Arhid. Prof. Dr. Ioan Zăgrean

tunerul răutății și va cere lumina adevărului. Hristos e mereu în mijlocul nostru: în cuvîntul Sf. Biserici, în lucrarea Sf. Taine, pretutindeni și neîncetat lumina Sa poate cuprinde și fericii viața creștinului. Dar El așteaptă o liberă pornire și acceptare din partea noastră, căci libertatea e cea mai însemnată însușire omenească.

Creștinul îndreptat în credința și lumina Mintuitorului îi va urma învățătura prin faptele vieții sale, slujind binelui, păcii și adevărului.

Să luptăm deci neîncetat împotriva egoismului, a urii, a nedreptății, a necinstei, a lăcomiei și a altor păcate care întunecă viața. Să ne străduim totodată să ne îmbunătățim viața noastră morală, pentru ca între noi să domnească dragostea, buna înțelegere și pacea.

Pr. M. Colotelo

Organizarea bisericească în provinciile dunărene pînă în secolul VI

(Urmare din pag. 1)

om învățat, care a scris în grecește cîteva lucrări scurte, în formă de dialoguri de cuprins moralizator. La sinoadele ținute în anii 400 și 403 la Constantinopol, el a luat apărarea Sfîntului Ioan Gură de Aur împotriva dușmanilor săi. A murit într-o zi de 20 aprilie și Biserica Romei l-a trecut în rîndul sfinților.

Urmașul său a fost *Timotei*, care a luat parte la lucrările sinodului III ecumenic. La 22 iunie 431 a semnat, alături de majoritatea celor prezenți, osîndirea ereticului Nestorie.

Lui Timotei i-a urmat în scaun episcopul *Ioan*, care de asemenea a combătut nestorianismul, printr-o lucrare scrisă în latinește în anul 448. Tot episcopul Ioan a făcut diferite prelucrări în limba latină ale operelor unor scriitori bisericesti de limbă greacă. Acest lucru ne arată că și în orașele grecești cum era Tomisul, romanizarea propășise foarte mult.

Urmașul său a fost *Alexandru*, care a participat la un sinod ținut la Constantinopol în 8 aprilie 449, împotriva ereziei lui Eutihie (monofizitism). A semnat și hotărîrile sinodului IV ecumenic de la Calcedon din 451, care osîndea aceeași învățătură, deși nu participase la ședințe. I-a urmat în scaun episcopul *Teotim II*.

Abia peste o jumătate de veac întîlnim un nou episcop de Tomis și anume pe *Paternus*. Numele său îl cunoaștem din inscripția de pe un disc, refăcut din porunca sa în anul 518. În anul 520 lua parte la lucrările sinodului din Constantinopol, semnînd ca „mitropolit al provinciei Scitia”.

Ultimul episcop cunoscut în Tomis este *Valentinian*, teolog învățat, la mijlocul sec. VI. S-a păstrat de la el o corespondență cu papa Vigiliu în unele probleme teologice controversate. La sinodul V ecumenic din 553 nu a luat parte, dar i s-a amintit numele.

Potrivit știrilor pe care le avem din două liste de episcopi, una din 650, alta din 821, la Tomis era pomenită o arhiepiscopie autocefală. Nu știm care însă au fost episcopii care i-au urmat lui Valentinian și cît a mai existat.

Din Scitia, adică din Dobrogea, cunoaștem și numele cîtorva clerici învățați. Intre ei se numără Sf. Ioan Cassian, apărător al Sf. Ioan Gură de Aur, care-l hirotonise diacon. După ce în tinerețe a stat vreo 10 ani la mănăstirile din Egipt, a ajuns apoi la Roma, iar mai tirziu, prin 415, a întemeiat o mănăstire de călugări și una de călugărițe la Marsilia, unde a trăit pînă la 29 februarie 433. În jurul anului 500 s-a dus la Roma un călugăr din părțile Dobrogei, Dionisie Exiguul sau Dionisie cel mic, trăind într-o mănăstire pînă în jurul anului 540. De la el au rămas cîteva traduceri din scriitorii bisericesti greci în latinește precum și cîteva colecții de canoane. El a pus bazele erei creștine, numărînd pentru prima dată anii de la nașterea lui Iisus Hristos (cu o greșală de calcul de 4 ani).

Din toate aceste lucruri, putem desprinde faptul că în părțile sud-dunărene exista o organizare bisericească temeinică, cu numeroase episcopii, de unde plecau misionari și în nordul Dunării, aducînd la Hristos numeroși daco-romani. În Dobrogea noastră de azi exista și un scaun episcopal, în frunte cu vlădici învățați, care de asemenea au contribuit mult la răspîndirea creștinismului. În aceste părți.

Mircea Păcurariu

Salvați omul, pacea este posibilă

Cu această chemare către toată ființa umană s-a adresat Conferința creștină pentru pace de la Praga, în sesiunea ei din primăvara anului 1968, către conștiințele creștine, ca fiecare credincios să contribuie cu capacitatea sa sufletească și de faptă bună la liniștea vieții, la bunăînțelegere și colaborare între semenii.

Intrunirea acestei Conferințe creștine, pe plan mondial, ca Adunare pancreștină pentru pace, a fost determinată de împrejurarea că în lume mai există focare de vărsare de sânge, mai sînt exploatare și de aceia care în mod egoist adună bunuri, fără să se gîndească la faptul că alții suferă de lipsuri. Ba mai sînt și de aceia, numiți imperialiști, care caută înrobirea altora și, cînd aceștia se opun, le aplică măsuri de forță, precum este agresiunea americană în Vietnam.

Asfel s-au întrunit la Praga aproape 700 de delegați creștini din întreaga lume, din toate continentele, din 55 de țări, ca să se sfătuiască cum să acționeze ca să aducă pace pe pămînt și să-i convingă pe cei ce încalcă această dreptate publică să înceteze agresiunile și să contribuie la îmbunătățirea stării generale în omenire.

Din partea Patriarhiei Române au participat cu activitate rodnică înalt Prea Sfințitul Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei și Nicolae al Banatului, profesorii de teologie Liviu Stan și Milan Șesan și p. r. inspector patriarhal Ilie Georgescu, iar dintre frații protestanți vicarul episcopesc luteran Hermann Binder de la Sibiu, consilierul reformat Gh. Fabian din Oradea și pastorul C. Szekely de la București, precum și pastorul unitarian Fr. Sebe de la Cluj.

La serviciul divin ecumenist din Duminică din 31 martie a. c., prof. M. Șesan a dat binecuvîntarea de început și I. P. S. Mitropolitul Iustin a ținut o însuflețită cuvîntare despre obligația credincioșilor de a stăruii și menține pacea dorită de Mintuitorul Iisus Hristos între semenii, căci creștinul din principiu trebuie să fie „omul păcii”.

Referatul principal a fost rostit de I. P. S. Arhiepiscopul Mihail din Voronej din Patriarhia rusă, la tema: „Caută pacea și aleargă după ea”, după cum este îndemnul Psalmistului (34, 14), precum a și vestit-o și Sf. Apostol Petru către creștinii vremii sale (1 Petru 3, 11). Din aceste cuvinte, luate ca lozincă pentru întrunirea pancreștină, se desprinde îndrumarea că fiecare creștin trebuie să caute, adică să se străduiască în a face pace, și să alerge după ea, adică să o sa-mene pretutindenea printre semenii săi; să o vestească cu timp și fără timp, adică în toate acțiunile sale, în familie, printre rude și în societate, acasă, la locul de muncă și oriunde, și atunci, împlinind această chemare prin fapte reale, el poate contribui la salvarea omului din necazuri, căci este posibilă o viață în pace, și nu numai posibilă ci și necesară și obligatorie, precum s-a exprimat președintele conferinței, cunoscutul luptător pentru pace prof. J. Hromadka de la Praga.

Între faptele bune ale păcii se numără și stăruința pentru îmbunătățirea stării semenilor din țările în dezvoltare, care în trecut au fost exploatate de capitaliști, precum sînt altele țări din Africa, din Asia și din America latină. Despre aceasta au vorbit la conferință vietnamezul Ho-Hue-Ba, apoi indul M. Thomas, și uruguayanul De Santa Ana.

Apoi pentru a putea analiza mai bine aceste probleme, participanții au lucrat în șase grupe de discuții, fiecare cu un aspect propriu, precum: teologic, internațional, economic, al lumii în dezvoltare, a tineretului și a unității întru pace. În toate aceste grupe delegații români și-au spus cuvîntul lămurit și plin de îndrumare.

Dar între problemele conferinței s-a impus una cu accent special, și anume cea care se referea la tema: „Ce este omul azi și care sînt datorințele lui”. La aceasta au răspuns francezul G. Ga-

Mihai Viteazul și biserica Sf. Nicolae din Brașov

Așezată pe-un pînter de deal, la poalele Timpei, biserica Sf. Nicolae din Scheii Brașovului spintecă, cu turlele sale ascuțite, giulgiul de nori al cerului. Bătrînul Schei o profilează în frumuseți adînci și calme, aninîndu-i pe frontispiciu-i de lumină cununa de slavă a credinței străbune, a credinței lucrătoare prin puterea dragostei care niciodată nu cade.

Intrînd în biserică, simțim cum trandafirii liniștii și se urcă în suflet, îmbătători ca diminețile verii. Încă din tîndă o undă de mîngîiere își luminează ochii privind la fresca pictorului Costin Petrescu, întinsă pe toți pereții și înfățișînd ta-

salis, africanul A. Tolen, japonezul K. Ogawa și G. Nagy de la Budapesta. Concluzia lor era plină de îndemn că pe lîngă stăruința pentru pace, mai trebuie și o muncă susținută concretă, efectivă, prin care se ridică nivelul de trai al fiecărui. În acest sens a și militat prof. M. Șesan prin mai multe meditații la texte biblice, susținute în grupa economică.

În continuarea lucrărilor, conferința a adoptat Rezoluția cu privire la Vietnam, prin care se cere președintelui S.U.A., L. Johnson, să pună capăt războiului de agresiune; apoi a fost aprobată și Rezoluția cu privire la Securitatea europeană, pentru ca problema germană să nu mai fie germene de frămîntări. Apoi a fost aprobat și Mesajul către lume, prin care se stabileau momentele de necaz general, de ațîțări războinice, de foamete, de lipsuri și răutăți omenesti și se propuneau și mijloacele de îndepărtare a lor prin acțiuni de caritate, generozitate și de solidaritate umană. Și este de datorită fiecărui creștin conștient că trebuie să-și aducă aportul său întreg și conștiincios la altarul înțelegerii, al colaborării și păcii în lume, pe plan restrîns și pe cel larg.

Vestea tulburătoare despre uciderea marelui luptător pentru drepturile fraților de culoare din S.U.A., Martin Luther King, a produs o manifestare și mai vădită de solidaritate între participanți, așa că hotărîrile lor în continuare au fost luate cu unanimitate.

Pentru continuarea activității atât de rodnice a Conferinței creștine pentru pace, activitate apreciată de însuși secretarul general al O.N.U. U-Thant, prin mesaj special, a fost necesară o alegere nouă a organelor de conducere, și ca subliniere a activității depuse pînă în prezent, Conferința a reales în unanimitate ca președinte pe prof. J. Hromadka și ca secretar general pe J. Ondra. Apoi a fost ales și Comitetul de lucru, cu 28 membri, între care și I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului; apoi în secretariatul internațional a fost păstrat p. r. inspector I. Georgescu, iar în Comitetul de continuare a lucrărilor, cu 132 membri, au fost realesi I. P. S. Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei și prof. M. Șesan.

La sfîrșitul sesiunii latino-americanul B. Castro și-a exprimat recunoștința, că doleanțele africanilor au găsit ecou just în Conferința de la Praga, așa că colaborarea lor cu ea va spori și mai mult în viitor.

În fine, președintele mișcării, prof. J. Hromadka, a adresat participanților un călduros apel, zicînd între altele: În fața Conferinței creștine pentru pace stau probleme grele, dar cu sprijinul comun se va ajunge la rezultate bune. Deși participanții au venit din variate colțuri ale lumii cu ideile lor, la conferință au lucrat împreună și s-au înfrățit. Aceasta stă ca garanție și pentru viitor, căci istoria nu stă pe loc, ci cere de la fiecare mai multă stăruință spre bine și mai bine în lume. Pancreștina a 3-a pentru pace de la Praga a adus o contribuție valoroasă, care trebuie fructificată în viitor. Și astfel cu credința în Mintuitorul Iisus Hristos și în lucrare bună față de semenii, în cadrul patriei iubite, se va contribui fundamental la pacea lumii.

E un adevăr, bun pentru fiecare suflet creștin.

Prof. M. Șesan

bloul voievozilor ctitori, pe diaconul Coresi cu tiparnița sa, înălțarea „Liceului Șaguna” în prezența mitropolitului Andrei, iar pe peretele din stînga Mihai Viteazul la poarta cetății Brașovului.

Zăbovim puțin asupra acestui tablou, ca să desprindem de pe chipul bravului Voievod sufletul lui înalt și plin de stele, acel suflet în care a rodit „Unirea tuturor Românilor”, căci, după cum spune cronicarul Grigorie Ureche, „Românii ciți se află locuitori la Ardeal și la Maramureș, de la un loc sînt cu moldovenii și toți de la Râm se trag”. Mihai Viteazul e înfățișat călare pe un cal alb, poartă pe cap căciula lui împodobită cu fulie neagră de pene de cocor, legată cu o copcă de aur. Are cămașă de zale și mantie îmlănită, aninată pe umeri. E înalt, are o frunte proeminentă, arcade colțuroase, parcă tăiate într-un granit, cu nări vibrînde, leoniene, mustăți lungi, barbă neagră și o privire adîncă, străpungătoare. În fața Voievodului, protopopul Mihai, protopopul Scheiului, cu reverență și cu potcapul pe cap, stă drept ca un stejar. Fruntea lui frumoasă e încadrată de un păr bogat și fulguit de ninsoarea anilor. Protopopul se uită la Mihai Viteazul ca la un arhanghel venit din albele țării. Lîngă protopopul Mihai se află și magistrații orașului. Voievodului i se predau cheile cetății. Pe sub poarta cetății trec dragonii și călăreții cu steaguri și sulite.

Sub aureola fără stingere a acestei amintiri, desprindem pe Mihai Viteazul plecîndu-și fruntea la altarul acestei biserici. Privim la „Strana Voievodală”, pe a cărei spetează a fost așezat antependiu de catifea roșie, dăruit de Voievod și care din păcate nu ni s-a păstrat. Mihai Viteazul a intrat în pomelnicul ctitorilor acestui sfînt așezămînt. El a făcut multe danii bisericii. Soția sa, Doamna Stanca, a dăruit chiar o moșie. Dar pe acest loc de metanie sfîntă, stă ca o parafă de soare dorul de înfrățire a Voievodului Mihai, care a făcut aici popas în drum spre Alba-Iulia și unde, de bună seamă înaintea actului de Unire de la Alba-Iulia, s-a rugat ca Dumnezeu să-i ajute ca să înfrățescă pe toți românii, căci, după cum spune Bălcescu, „toți au una și aceeași patrie, una și aceeași cîrmuire națională”.

Nici nu putea fi altfel un voievod ca Mihai, care, pe lîngă că a fost viteaz, a fost și bun creștin. Născut și crescut de mama sa Tudora, o mamă du'oasă și bună, care la sfîrșitul vieții se și călugărește primind numele de Teofana, el a primit de la dînsa îndemnul de a cinsti legea creștinească și datinile străbune. Mihai este cel dintîi Domn, care a stăpînit peste Țara Românească, Transilvania și Moldova. În Transilvania și-a dat silința să ușureze soarta țărănilor și a preoților români. Vechea mitropolie românească o sprijinește, înzestrînd-o cu cele necesare ca să poată ocroti pe toți credincioșii ei. Tot Mihai a făcut să se țină la Iași un sinod, la care au luat parte, pe lîngă episcopii români, mulți arhieri veniți din părțile Răsăritului. Sinodul a adus hotărîri pentru îndreptarea lucrurilor mănăstirești, ca să nu mai poată ajunge în funcțiuni bisericești înalte oameni străini, fără dragoste de țară. În zilele lui Mihai Biserica românească a sporit în putere și unitate binefăcătoare.

Grecul Stavrinis a scris o epopee despre Mihai, asemănîndu-l cu cei mai vestiți eroi din vechime; cu Alexandru cel Mare și cu Achile. Scriitorul maghiar Gheorghe Zavodozki de asemenea spune că Mihai era un bărbat împodobit cu virtute eroică. Un scriitor iezuit, Ioan Bisselin, aseamănă pe Mihai Viteazul cu arhanghelul Mihail, „marele voievod al oștirilor cerești”. În folclorul balcanic, Mihai Beul era cîntat în perspectiva eliberării Bizanțului în astfel de cuvinte:

„Mihai Beul ni s-a pornit să se ducă să se bată la Evanghelia din Valahia și crucea
din Constantinopol.

În frunte merge crucea, în urmă Evanghelia,
Iar Mihai Beul între ele, ca soarele și luna

(Revista istorică românească tom. V—VI.
1935—1936, pag. 370).

Biserica Sf. Nicolae din Scheii Brașovului păstrează pe Mihai Viteazul nu numai în pictura sa, nu numai în pomelnicul de la altar, dar îl păstrează și în inimile credincioșilor ei, care îl văd cu ochii vii avînd spada dreptății în mînă și cu platoșa credinței și a dragostei, îndemnîndu-ne puternic să fim înfrățiiți și așa să ne iubim Patria și să ne cinstim Biserica străbună.

Pr. St. Tascianu

Patima lăcomiei pîntecului

Ca să trăim, avem trebuință de hrană, adică de mîncare și de băutură. Trebuința de hrană își are temeiul în însăși alcătuirea firii noastre, de aceea împlinirea ei este o datorie pentru fiecare dintre noi. Fiind o trebuință firească, trebuința de hrană a fost luată de către Fiul lui Dumnezeu, la întrupare, o dată cu firea omenească, și a fost împlinită în chip dumnezeiesc, de-alungul vieții Sale pămîntești.

Din sfînta Evanghelie aflăm că Fiul lui Dumnezeu a mîncat și a băut împreună cu vameșii și păcătoșii în casa lui Levi (Mt. 9, 9—11; Mc. 2, 14—16; Lc. 5, 27—30), a fost ospătat în casa unui fariseu cu numele Simon (Lc. 7, 36 urm.) și în casa altor farisei (Lc. 11, 37—38; 14, 1 urm.; Mt. 26, 6—7), ca și de o femeie cu numele Marta (Lc. 10, 38 urm.; In. 12, 1—2).

Tot din Sf. Evanghelie știm că Fiul lui Dumnezeu a mîncat, împreună cu ucenicii Săi la Cina cea de Taină (Mt. 26, 19 urm.; Mc. 14, 17 urm.; Lc. 22, 14 urm.; In. 13, 2 urm.) și după slăvita Sa înviere din morți, a mîncat în fața ucenicilor Săi, dintr-un fagure de mîiere și dintr-o bucată de pește (Lc. 24, 41—43), iar la marea Tiberiadei a pregătit, în chip minunat, pîine și pește, spre a mîncă El și cei ce erau de față (In. 21, 9—12).

Ne mai spune Sf. Evanghelie că Domnul s-a îngrijit ca ucenicii Lui să poată mîncă pîine (Mc. 6, 31; cf. Mc. 3, 20), că în două rînduri a săturat mari mulțimi de oameni cu pîine și pește (Mt. 14, 14—21; Mc. 6, 34—44; Lc. 9, 11—17; In. 6, 1—13; Mt. 15, 29—38; Mc. 8, 1—9), că El însuși, cînd a flămînzit, a căutat hrană (Mt. 21, 18—19); Mc. 11, 12—13), că a încuviințat ca ucenicii Săi să zmulgă spice și să mînce grăunțele din ele spre a-și potoli foamea, și i-a apărut în fața celor ce îi învinuiau pentru această faptă, săvîrșită în ziua odihnei (Mt. 12, 1—8; Mc. 2, 23—28; Lc. 6, 1—5). De asemenea cînd i-a trimis pe ucenici la propovăduire, îngrijindu-se de hrana lor, le-a dat îndrumarea să mînce ceea ce li se va pune înainte (Lc. 10, 7).

Găsim în Sf. Evanghelie și texte în care se arată că Domnul Hristos i-a angajat pe ascultătorii Săi unii față de alții, ca să se ajute, la vreme de nevoie, în cele trebuitoare pentru hrană. În cuvîntul Său despre Judecata de apoi, Fiul lui Dumnezeu ne spune de asemenea că vom fi vrednici de partea celor mîntuiți, pentru care s-a pregătit Impărăția cea veșnică, numai dacă împlinim — bineînțeles, după putere — trebuința de mîncare și de băutură a celor ce sînt lipsiți. Ne sînt cunoscute cuvintele Domnului: „Veniți binecuvîntații Tatălui meu, moștenii Impărăția cea gătită vouă, de la întemeierea lumii. Căci flămînd am fost și mi-ați dat să mînce; însetat am fost și mi-ați dat să beau...” (Mt. 25, 34—35).

În sfîrșit, este de mare însemnătate să ținem minte că între cererile cuprinse în rugăciunea ce ne-a rămas de la Fiul lui Dumnezeu, întîlnim și o cerere care ține în vedere în mod special hrana; „Pîinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi” ((Mt. 6, 11—; Lc. 11, 3).

Toate acestea ne arată cită însemnătate a acordat Domnul Hristos hranei, atît în raport cu existența omului, cît și în raport cu mîntuirea lui.

De aceea Domnul nostru Iisus Hristos, cunoscînd povîrnirea firii omenești spre cele rele, pentru a pune stavilă pornirilor noastre spre o împlinire fără judecată și nefirească a trebuinței de hrană, a dat pildă de înfrînare, practicînd postul (Mt. 4, 2; Lc. 4, 2), a dat îndrumări în ce privește practicarea postului (Mt. 6, 16—18), a lăsat postul ca bună moștenire ucenicilor Săi (Mt. 9, 14—15; Mc. 2, 18—20; Lc. 5, 33—35) și i-a înfățișat ca o armă împotriva diavolului (Mt. 17, 21; Mc. 9, 29).

Știm din Sfînta Evanghelie și aceea că Domnul nostru Hristos n-a vrut să facă pîine din pietre (Mt. 4, 3—4; Lc. 4, 3, 4), că a oprit îngrijorarea cea pentru mîncare și pentru băutură, spunînd că „viața este mai mult decît hrana” (Mt. 6, 25; Lc. 12, 23).

Mai aflăm din Sf. Evanghelie și că Domnul a zis către ucenicii Săi: „Luați aminte de voi înșivă să nu se îngreueze inimile voastre de îmbuibare și de băutură” (Lc. 21, 34).

Dacă însă, contrar celor arătate pînă aici, prin folosirea hranei căutăm plăcerea, gresim înaintea

lui Dumnezeu și față de dreapta judecată. Greșala aceasta, repetîndu-se, duce la o deprindere rea, deprinderea de a face din hrană un mijloc pentru plăcere, iar din plăcere un scop. Cînd cineva ajunge la o astfel de stare, e biruit de lăcomia pîntecului și se face rob acestei patimi.

Ca toate patimile, patima lăcomiei pîntecului îl scoate pe creștin din rînduiala cea firească și îl mută în starea cea împotriva firii; îl depărtează de Dumnezeu, la ale cărui învățături nu mai ia aminte, și îl face să se conducă după plăcerea gîtlejului și după neînfrînarea pîntecului. Despre astfel de oameni, Sf. Apostol Pavel spune că „pîntecele este dumnezeul lor” (Fil. 3, 19), „pentru că unii ca aceștia nu slujesc Domnului nostru Iisus Hristos, ci pîntecului lor...” (Rom. 16, 18).

Cei stăpîniți de lăcomia pîntecului își afirmă trupul, în paguba sufletului, iar din suflet fac un instrument al plăcerii, coborînd, prin aceasta, vrednicia sufletului.

Fiind iubitori de plăcere, cei lacomi de mîncare sînt luați în stăpînire și de alte patimi, dintre care cea mai păgubitoare este desfrînarea.

În această privință Sf. Ioan Sinaitul numește lăcomia pîntecului „cea mai mare căpetenie a vrășmașilor noștri, ușa patimilor”.

Împotriva patimei lăcomiei pîntecului putem lupta cu cumpătarea, cu gîndul la moarte și cu rugăciunea. Sf. Ioan Casian ne învață în această privință: „Regula înfrînării sau canonul așezat de Părinți, acesta este: cel ce se împărtășește de vreo hrană să se îndepărteze de ea pînă mai are încă poftă și să nu aștepte să se sature”.

Sîntem în vremea postului și el ne aduce aminte în chip special să fugim de lăcomia de mîncare și de băutură, patimă care, după cum vedem la cei ce cred numai în stomac, duce la îmbolnăvire trupească și moleșire sufletească.

Hrana și băutura sînt necesare și, după cum am văzut, ele sînt încuviințate pentru viețuirea noastră în trup, dar trebuie să le folosim cu cumpătare, cu grijă de-a nu ne subjugă, ca unele ce sînt mijloace ale vieții, iar nu scop al ei.

Ierod. T. Părăianu

Sf. Ioan Gură de Aur despre preoție

Preoția e cel mai mare semn al dragostei pentru Hristos. Slujirea ei e mai mare decît orice slujire; iar preotul trebuie să aibă un suflet mare și minunat.

Preoția e un lucru înfricoșător. Cultul creștin e mai înfricoșător decît cultul legii vechi. Mare-i cîntea și puterea preoților! Slujirile preoției sînt cele mai mari daruri date de Dumnezeu. Chiar Sf. Apostol Pavel se speria cînd se uita la măreția ei. Iar dacă un om care se face preot nu-i destul de vrednic și de curajos, săvîrșește multe păcate. Și preotul de multe ori e stăpînit de slavă deșartă și de păcatele născute din ea, izvorîte din trîndăvie și din nepăsarea noastră. Trebuie îndepărtate din sufletul lui dorința iubirii de putere.

Preotul trebuie să fie înfrînat și să mai aibă și alte însușiri frumoase; și nimic nu tulbură curăția și limpezimea minții ca mînia. El trebuie să fie destoinic în predicarea cuvîntului lui Dumnezeu și să fie bine pregătit. El trebuie să fie predicator destoinic, căci altfel credincioșii sînt siliți să sufere multă pagubă sufletească. Cuvîntările sale rostite înaintea credincioșilor trebuie pregătite cu multă osteneală și grijă. Să disprețuiesc laudele și să fie puternic în cuvînt și să-și alcătuiască predicile în așa fel încît să placă numai lui Dumnezeu.

Preoții vor da seama de păcatele credincioșilor lor și trebuie să fie destoinici în toate și să îndrume bine pe credincioșii lor, dînd dovadă de multă răbdare. Și cu mult mai mult sînt pedepsite păcatele preoților, decît păcatele mirenilor.

† Preotul Ioan Novac

În ziua de 8 martie 1968, după o grea suferință, a adormit în Domnul preotul Ioan Novac din parohia Șona, prot. Făgărașului, în vîrstă de 81 ani.

După cursurile primare, urmează liceul în Făgăraș, apoi Academia Teologică din Blaj, pe care o termină în anul 1911, cînd se căsătorește și se hirotonește pe seama parohiei Bohoț, protopopiatul Făgăraș.

În anul 1918 vine în parohia Șona satul său natal, unde păstorește cu blîndețe și dragoste pînă în anul 1966.

Înmormîntarea a avut loc în 10 martie 1968, la Duminica Ortodoxiei. În jurul sicriului se afla familia îndoliată: soția, 2 copii, rudeniile și credincioșii din parohie. Prohodirea s-a făcut de către un sobor de preoți în frunte cu C. pr. Ioan Dadu (Mindra), ca delegat al protopopiatului Făgăraș, în numele căruia a și vorbit, subliniind cu deosebire frumusețea slujirii preoțești.

Au mai predicat C. pr. Gh. Raita (Dejani) și C. pr. Achim Călin (Sebeșul de jos) care au scos în lumină calitățile sufletești și preoțești ale iubitului lor frate în via Domnului, răposatul pr. Ioan Novac.

La sfîrșit, C. pr. Ioan Gociu, parohul local, a cuvîntat despre misiunea sfîntă a preoției după modelul lui Iisus Hristos și despre cei 57 ani de preoție ai adormitului pr. I. Novac.

Dumnezeu să-l ierte și cu dreptii să-l numere.

Pr. I. Gociu

Pe Ghetsimani

„Mihnit pînă la moarte mi-i sufletul Stăpîne
Și Tată! Și cum totul îți este cu puțință
Fă tu să piară ceasul acesta ce-mi rămîne
Să nu mai beau paharul amar de suferință!”

Astfel Iisus se roagă cu fața în țărînă
Și pentru cei ce știe că-l părăsesc El plînge,
În fața morții singur sortit e să rămînă
Și-n chinul greu, sudoarea ce picură e sînge.

Din tină își ridică spre ceruri ochii iară
Înfrîntă e ispita acum ca și-n pustie,
La glasul Lui pădurea de-olivi se înfioară:
„Așa cum vrei Tu Tată, nu cum vreau eu
să fie”.

Departa aude zvonul cetății care-l cere
Ghicește-n noapte pașii ce stau de mult la pîndă,
Iar pe cărări dosite de umbră și tăcere
Cunoaște bine pasul aceluia ce-o să-l vîndă.

Ce singur e în noaptea aceasta, cea din urmă,
Chiar cei mai dragi, aleșii din toți învățăceii
L-au părăsit! O clipă durerea i se curmă
Și-nduișat El cată spre Țara Galileii.

Prin negurile nopții și-a urii i se pare
Că vede întreg seninul și holdele-i bogate,
Capernaumul, lacul, scînteietor în soare,
Pescarii blînzi ce-și poartă năvoadele în spate.

Coboară-n gînd Iordanul pe maluri de
verdeață
Samaria, Iudeea... Atît pămînt pe care
A semănat iubire, trezind o nouă viață,
Căci a dorit o lume de pace și iertare.

Și vrînd parcă la pieptu-i să strîngă lumea-
ntreagă
Cu dragoste curată, El brațele-și întinde
Spre crucea răstîgnirii — prin care se dezleagă
Și moartea și osînda, iar cerul se deschide.

E. Popescu Popovici

Iar Sf. Ioan Gură de Aur arată prin exemple durerea și frica, ce a simțit-o cînd a aflat că vor să-l preoțască. Pășind totuși pe calea preoției, el a pășit cu cutremur, devenind nu numai un preot model, ci și un ierarh vrednic al Bisericii noastre.

Culese și prelucrate

de Pr. V. A. Bassarabin